

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Par uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu, kuru maksā kreditēstādes un patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji

01.05.2024.

Saturs

1. Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksa un tās maksātāji.....	3
2. Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas aprēķināšana.....	4
3. Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas maksāšana.....	6

1. Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksa un tās maksātāji

Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksa ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājums, kuru, **sākot ar 2024. gada 1. janvāri**, maksā neatkarīgi no tā, vai peļņu sadala dividendēs vai arī veidojas citi ar nodokli apliekamie objekti.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas apmērs ir 20 % no pirmstaksācijas gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādītās peļņas, t. i., taksācijas gada uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu aprēķina, pamatojoties uz datiem, kas norādīti nodokļa maksātāja pirmstaksācijas gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu maksā: **kredītiestādes un patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji** (t. i., Latvijā reģistrētas kredītiestādes (izņemot finanšu pārvaldītājsabiedrības, kuras nav kredītiestādes), ārvalstu kredītiestāžu filiāles Latvijā un Latvijas licencēti patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji).

1. piemērs

Kapitālsabiedrības – patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējas – 2023. gada uzņēmumu gada pārskata (turpmāk – UGP) peļņas vai zaudējumu aprēķinā ir norādīti zaudējumi 1000 euro.

Vai kapitālsabiedrībai ir pienākums 2024. gadā aprēķināt un maksāt uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu?

Ievērojot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4.¹ pantā noteikto piemaksas aprēķināšanas un maksāšanas kārtību, kapitālsabiedrībai neveidojas 2024. gadā maksājamā piemaksas summa (jo tai ir zaudējumi par 2023. pārskata gadu). Atbilstoši tam kapitālsabiedrība iesniedz piemaksas aprēķinu, kurā norāda piemaksas summu "0".

2. Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas aprēķināšana

Taksācijas gada uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu aprēķina, pamatojoties uz datiem, kas norādīti nodokļa maksātāja pirmstaksācijas gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Tātad 2024. gadā piemaksu aprēķina par 2023. pārskata gada rezultātiem.

Uzņēmumu ienākuma **nodokļa piemaksas aprēķins** ir atrodams **Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS)** kā atsevišķs dokuments, kurš iekļauts uzņēmumu ienākuma nodokļa dokumentos (tas nav uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijas pielikums).

j

Pirmreizējs dokuments Precizējums

▼ Pamatdati

Reģistrācijas numurs

Nosaukums

Adrese

Taksācijas periods no* līdz*

1. Pirmstaksācijas gada peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem*	<input style="border: 1px solid red;" type="text"/>
2. Pirmstaksācijas gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādītā ienākuma daļa, par kuru nodokļa maksātājs turpmāk ir tiesīgs samazināt UIN bāzē iekļauto dividendžu (dividendēm pielīdzināto izmaksu) apmēru	<input type="text"/>
3. Ar nodokli apliekamā summa (1.r. -2.r.)	0,00
4. Nodokļa summa (3.r. x 20%)	0,00
5. UIN summa par taksācijas gadā aprēķināto sadalīto peļņu (UIN likuma 4. panta 2.daļas 1. punkts), izņemot ārkārtas dividendes	<input type="text"/>
6. Aprēķinātā nodokļa piemaksas summa (4.r. -5.r.)	0,00

To aizpildot, nodokļa maksātājs ņem vērā:

- 1) atzīmē, vai aprēķins tiek iesniegts kā pirmreizējs dokuments vai precizējums;
- 2) rindā "Taksācijas periods no" norāda to periodu, par kuru aprēķina nodokļa piemaksu (piemēram, no 01.01.2024. līdz 31.12.2024.);
- 3) 1. rindā "Pirmstaksācijas gada peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem" norāda peļņas summu atbilstoši pēdējā UGP peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādītajai summai. Zaudējumu gadījumā – norāda "0";

- 4) 2. rindā "Pirmstaksācijas gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādītā ienākuma daļa, par kuru nodokļa maksātājs turpmāk ir tiesīgs samazināt UIN bāzē iekļauto dividendžu (dividendēm pielīdzināto iemaksu) apmēru" norāda tās summas, par kurām, aprēķinot nodokļa piemaksu, var samazināt 1. rindā norādīto peļņas apmēru. Piemēram, te var norādīt:
- a) dividendes, par kurām nodokļa maksātājs ir tiesīgs piemērot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 6. panta pirmo daļu (t. i., dividendes, kuras saņemtas pirmstaksācijas periodā (2023. gadā) un ietvertas 2023. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un attiecībā uz kurām turpmāk varēs piemērot atvieglojumu kā "caurplūstošajām" dividendēm);
 - b) ienākumu, kurš gūts pirmstaksācijas periodā (2023. gadā) kuram nodokļu maksātājs ir tiesīgs piemērot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 13. pantā noteikto nodokļa atvieglojumu;
 - c) ārvalstīs gūto ienākumu, kurš gūts pirmstaksācijas periodā (2023. gadā) kuram nodokļu maksātājs ir tiesīgs piemērot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 15. panta pirmajā daļā noteikto nodokļa atvieglojumu;
- 5) 3. rindā "Ar nodokli apliekamā summa" norāda 1. un 2. rindas starpību (t. i., 1. rindā norādīto peļņu samazina par 2. rindā norādīto ienākumu kopsummu);
- 6) 4. rindā "Nodokļa summa" aprēķina piemaksas summu, reizinot 3. rindas summu ar 20 %;
- 7) 5. rindā "UIN summa par taksācijas gadā aprēķināto sadalīto peļņu (UIN likuma 4. panta otrās daļas 1. punkts), izņemot ārkārtas dividendes" norāda uzņēmumu ienākuma nodokļa summu par taksācijas gadā (t. i., 2024. gadā) aprēķinātajām dividendēm. Par šo uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm samazina aprēķināto piemaksas summu;
- 8) 6. rindā "Aprēķinātā nodokļa piemaksas summa" norāda taksācijas periodā (2024. gadā) aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas summu, ko nodokļa maksātājam ir pienākums iemaksāt budžetā.

Taksācijas gadā samaksāto uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas summu varēs attiecināt uz turpmāk aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par peļņas sadali dividendēs neierobežotā laika periodā, t. i., turpmākajos taksācijas periodos piemaksa **samazinās par dividendēm aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli.**

2. piemērs

Kredītiestāde 2023. un 2024. gada laikā ziedo sabiedriskā labuma organizācijai, un tai ir tiesības piemērot nodokļa atlaidi ziedotājiem saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. pantu. Ievērojot to, ka atlaide ziedotājiem samazina uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm, vai kredītiestāde šādā situācijā varēs aprēķināto nodokļa piemaksu samazināt par ziedojumiem (vismaz par 85 % no ziedojumiem)?

Aprēķinot uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas summu, pirmstaksācijas gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādīto peļņu ir atļauts samazināt par peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādīto ienākuma daļu, par kuru nodokļa maksātājs turpmāk ir tiesīgs samazināt nodokļa bāzē iekļautās dividendes. Tomēr Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4.¹ pants neparedz, ka, aprēķinot nodokļa piemaksas summu, peļņu varētu samazināt par ziedojumiem vai citu kādu citu izdevumu daļas summu, kura neatbilst Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4.¹ panta ceturtās daļas 3. punktā

noteiktajai ienākuma daļai. Tādēļ kredītiestādei nav tiesību samazināt 2024. gadā aprēķināto nodokļa piemaksu par 85 procentiem no ziedojumiem, kuriem piemēro Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. pantā noteikto atlaidi ziedotājiem.

3. Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas maksāšana

Nodokļa piemaksas aprēķinu kredītiestādes un patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji iesniedz VID **četrus mēnešu laikā pēc pirmstaksācijas gada UGP iesniegšanas termiņa**, bet nodokļa piemaksu iemaksās vienotajā nodokļu kontā **līdz tā mēneša 23. datumam**, kas seko mēnesim, kurā iesniegts taksācijas gada nodokļa piemaksas aprēķins.

Piemēram, **kredītiestādei**:

- UGP iesniegšanas termiņš ir **1. aprīlis**,
- nodokļa piemaksas aprēķina iesniegšanas termiņš ir **1. augusts**,
- nodokļa piemaksas samaksas termiņš ir **23. septembris**.

Piemēram, kapitālsabiedrībai – **patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējam**:

- UGP iesniegšanas termiņš ir **31. maijs vai 31. jūlijs**,
- nodokļa piemaksas aprēķina iesniegšanas termiņš ir **30. septembris vai 30. novembris**,
- nodokļa piemaksas samaksas termiņš ir **23. oktobris vai 23. decembris**.

Ja piemaksas aprēķins tiek iesniegts pirms tā iesniegšanas termiņa, piemaksa jāsamaksā līdz tā mēneša 23. datumam, kas seko mēnesim, kurā iesniegts taksācijas gada nodokļa piemaksas aprēķins (t. i., ja, piemēram, kapitālsabiedrība – patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējs – izvēlas iesniegt piemaksas aprēķinu 30. aprīlī, tad piemaksas samaksas termiņš ir 23. maijs).

Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu, tāpat kā uzņēmumu ienākuma nodokli u. c. nodokļus iemaksā vienotajā nodokļu kontā. Nodokļa piemaksa nav uzskatāma par avansa maksājumu, tādēļ to nav iespējas saņemt atpakaļ, beidzoties 2024. gadam.

Nodokļa maksātājs 2024. gadā un turpmākajos gados samaksāto nodokļa piemaksu atgūs tādā veidā, ka turpmāk samazinās uzņēmumu ienākuma nodokli, kurš aprēķināts par dividendēm. Nav noteikts ierobežojums, cik gadu laikā (trīs, piecu, desmit utt.) varēs par 2024. gadā samaksāto piemaksas summu samazināt uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm.

3. piemērs

Kapitālsabiedrība – patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējs – sadala peļņu dividendēs un aprēķina uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm 2024. gada martā, un šo uzņēmumu ienākuma nodokļa par dividendēm summu iemaksā budžetā

23. aprīlī. Dividendes tiks izmaksātas dalībniekam 2024. gada decembrī. Vai šī kapitālsabiedrība, kurai iesniegs uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas aprēķinu 30. septembrī, varēs piemaksu samazināt par 2024. gada martā aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm?

Kapitālsabiedrība ir tiesīga 2024. gadā aprēķināto piemaksas summu samazināt par 2024. gada martā aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm (neskatoties uz to, ka dividendes faktiski tiks samaksātas dalībniekam pēc piemaksas aprēķina iesniegšanas). Kapitālsabiedrība, aizpildot nodokļa piemaksas aprēķinu, 5. rindā norāda uzņēmumu ienākuma nodokļa summu par 2024. gadā aprēķinātajām dividendēm.

Nodokļa maksātājs var samazināt aprēķināto nodokļa piemaksu par taksācijas gadā, līdz nodokļa piemaksas aprēķinam, aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm. Savukārt par dividendēm aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli, kas aprēķinātas pēc nodokļa piemaksas aprēķina, ir tiesības samazināt par iepriekš samaksāto nodokļa piemaksu.

4. piemērs

Kapitālsabiedrība – patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēja – samaksā uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu 2024. gada septembrī, bet 2024. gada novembrī sadala iepriekšējo gadu (t. i., 2018.–2022. gads) peļņu un aprēķina dividendes. Vai kapitālsabiedrība var samazināt uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm (nodokļa deklarācijā par novembri) par 2024. gada septembrī samaksāto nodokļa piemaksas summu?

Kapitālsabiedrībai ir tiesības samazināt uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm (nodokļa deklarācijā par novembri) par 2024. gada septembrī samaksāto nodokļa piemaksas summu. Aizpildot uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju par novembri, nodokļa piemaksas summu norāda deklarācijas 25. rindā (brīvā rinda).

5. piemērs

Ja kredītiestāde vai patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējs aprēķina un samaksā uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu 2024. gadā, vai tā var finanšu grāmatvedības uzskaitē šo nodokļa piemaksu attiecināt uz 2023. pārskata gada izdevumiem?

Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu, kas aprēķināta un samaksāta 2024. gadā, finanšu grāmatvedības uzskaitē attiecina uz 2024. pārskata gada izdevumiem.

6. piemērs

Kredītiestādes rīcībā ir peļņa, kura gūta līdz 2017. gada 31. decembrim un kuru sadalot dividendēs netiek aprēķināts uzņēmumu ienākuma nodoklis par dividendēm (saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma pārejas noteikumu 8. punktu). Tātad kredītiestāde nemaksā uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm. Vai tai ir iespēja samazināt uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu par atbilstošo dividenžu daļu, ievērojot, ka par peļņas sadali dividendēs netiek aprēķināts uzņēmumu ienākuma nodoklis?

Kredītiestādei ir pienākums aprēķināt un maksāt uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu arī tādā situācijā, ja tās rīcībā ir peļņa, kas gūta līdz 2017. gada 31. decembrim. Kredītiestāde nav tiesīga samazināt uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu par minētās peļņas, dividenžu u. tml. daļu, kurai nepiemēro uzņēmumu ienākuma nodokli. Kā arī kredītiestādei nav tiesību atgūt 2024. gadā samaksāto nodokļa piemaksu, beidzoties 2024. gadam.

7. piemērs

Kapitālsabiedrība – patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējs – ir aprēķinājusi uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm 2024. gada martā 100 EUR. Piemērotās nodokļa atlaides ir samazinājušas nodokļa summu līdz 70 EUR, un faktiski maksājamais uzņēmumu ienākuma nodoklis par dividendēm ir 70 EUR. Vai kapitālsabiedrība, aprēķinot nodokļa piemaksu, var to samazināt par sākotnēji aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm 100 EUR?

Uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu samazina par uzņēmumu ienākuma nodokļa summu par dividendēm ar visām piemērotajām atlaidēm, t. i., par faktisko nodokļa summu 70 EUR, kas aprēķināta taksācijas gadā (2024. gadā).

8. piemērs

Kapitālsabiedrība – patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējs – ir aprēķinājusi uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm 2024. gada martā 100 EUR. Aprēķinot nodokļa piemaksu, to samazināja par aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm 100 EUR. Nodokļa piemaksa 9900 EUR (10 000 – 100) ir samaksāta 2024. gada 23. oktobrī.

Kapitālsabiedrība 2024. gada decembrī ziedoja un piemēroja uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaidi ziedotājiem saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 3. punktu. Tādēļ tā precizēja savu 2024. gada marta uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju un piemēroja nodokļa atlaidi ziedotājiem, t. i., tā samazināja aprēķināto nodokli par dividendēm 100 EUR par atlaides summu 30 EUR, nodokļa summa 70 EUR. Vai kapitālsabiedrībai ir pienākums precizēt nodokļa piemaksu un to samazināt par pārrēķināto nodokļa summa 70 EUR?

Kapitālsabiedrībai, ja tā precizē nodokļa piemaksas aprēķinā vērā ņemto uzņēmumu ienākuma nodokli par dividendēm, ir pienākums precizēt arī nodokļa piemaksas summu. Tātad kapitālsabiedrība iesniedz arī nodokļa piemaksas aprēķina precizējumu, un tādējādi ir aprēķināta lielāka piemaksas summa – 9930 (10 000 – 70).

9. piemērs

Kapitālsabiedrībai – patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējam – pirmais pārskata gads nesakrīt ar kalendāra gadu un ir no 2022. gada 1.novembra līdz 2023. gada 31. decembrim. Vai kapitālsabiedrībai ir pienākums maksāt uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksu 2024. gadā?

Kapitālsabiedrībai ir pienākums aprēķināt un maksāt nodokļa piemaksu 2024. gadā (2023. gada UGP iesniegšanas termiņš ir 2024. gada 31. maijs, nodokļa piemaksas aprēķina iesniegšanas termiņš ir 30. septembris un nodokļa piemaksas samaksas termiņš ir 23. oktobris). Nodokļa piemaksu aprēķina no peļņas vai zaudējumu aprēķinā norādītā peļņas, t. i., peļņas, kas aprēķināta par visu iepriekšējo pārskata gadu, to nekorīgē atbilstoši mēnešu skaitam vai tamlīdzīgi).

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums

<https://likumi.lv/ta/id/292700-uznemumu-ienakuma-nodokla-likums>

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 01.05.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta [elektroniskās deklarēšanas sistēmā](#) (EDS) sadaļā "Sarakste ar VID".